

Maihaugbladet

MEDLEMSBLAD FOR DE SANDVIGSKE SAMLINGERS VENNER

NORSK
HÅNDVERKS-
INSTITUTT

30 år
1987-2017

LEVE
HÅNDVERKET!

Herreskredder
Baker
Treskjærere
Buntmaker
Storurmaker
Bøkker
Duodjar
Taksider
Blikkens
Forgyller
Tømrer
K
Bun
Filigranssølv
Keramiker
Smed
Trebåtbygger
Strikkehandverker
Repstager
Murer
Modist
Maler
Optroniker
Gjenter
Baker
Graver
Tredreier
Maler

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i De Sandvigske Samlingers Venner får du fri inngang på Maihaugen i et kalenderår, rabatt på de fleste varer i Maihaugbutikken (ikke bøker), fri inngang på Maihaugens egne arrangementer som Barnas sommer- og vinterdag, Julemarkedet og St. Hansaften. Du slipper også å stå i kø på de store arrangementene. Maihaugbladet får du i posten tre ganger pr. år.

MEDLEMSKONTINGENT FRA OG MED 2017:

Livsvarig medlemskap kr. 7.500,-
Enkeltmedlemskap kr. 450,-/år
Familiemedlemskap kr. 750,-/år
Familiemedlemskapet gjelder foreldre og egne barn under 18 år og barnebarn under 18 år. I vinterhalvåret kan du ta med en gjest.

ENDREDE ÅPNINGSTIDER TIL FRILUFTSMUSEET VIA PORTENE:

Fra 2. februar 2016 er portene stengt i museets åpningstid. Medlemmene i Venneforeningen må derfor benytte hovedinngangen for tilgang til friluftsmuseet. Utenom høysesongen åpnes portene kl. 07–11 og deretter kl. 16–22 alle dager unntatt mandag, da portene er åpne kl. 07–22. I høysesongen vil de være åpne alle ukedager kl. 07–08 og kl. 17–22.

De Sandvigske Samlingers Venner (DSSV) ble stiftet i 1932, og har dermed mange aktive år bak seg. Maihaugvennene har som formål å støtte driften og utviklingen av museet. Gjennom årene har Maihaugvennene gitt mange bidrag for å styrke og utvikle Maihaugen i form av dugnadsinnsats og gaver. Alle som ønsker å være med å støtte Maihaugen, kan være medlemmer i De Sandvigske Samlingers Venner.

De Sandvigske Samlingers Venner

Maihaugen, 2609 Lillehammer
Bankgiro: 2000.05.17608
Informasjon: tlf. 61 28 89 00
E-post: venner@maihaugen.no

Redaktør: Kristin Helland
Grafisk produksjon: Dialecta

INNHOOLD

Leder	side 3
Store ting skjer i byavdelingen	side 4
Norsk Håndverksinstitutt 30 år	side 7
Skoletur til Maihaugen	side 10
Godt besøk – morsomme innslag – god stemning	side 12
Myklebu – god, gammeldags hyttekos! ..	side 14
Vennetur i tradisjon og nytenking	side 15
Jul i prestegården fra Vågå	side 15
Kunstnerjuletre på Maihaugen i 10 år	side 16

Spennende høst i Maihaugsalen.

Følg med på
www.maihaugsalen.no
eller på Facebook.

REGISTRER DIN EPOST!

Alle medlemmer i DSSV oppfordres til å registrere sin epostadresse slik at vi lettere kan sende ut informasjon til våre medlemmer. Skjema for innsending finner du på: www.maihaugen.no/venneforeningen.

Kjære Venner!

Svend Strand, Styreleder DSSV

I dag er mitt tema god kommunikasjon med og informasjon til dere medlemmer i DSSV! Vi ønsker bedre å kunne gi dere rask, nyttig og interessant informasjon om det som er relevant for dere.

For eksempel dukker det opp muligheter for en spesialomvisning eksklusivt for medlemmene. Maihaugbladet utkommer tre ganger pr år og har «deadline» ca 6 uker før dere har det i hånden. Dette kan altså ikke brukes til ting som «dukker opp», og slike er det en god del av. Alternativt kan vi sende ut brev, det har en utsendelseskostnad på ca 25–30 000 kr/brev!

I dagens samfunn går kommunikasjon på «elektroniske veier», dvs. på e-post eller sms, eller på «sosiale medier». Men til våre medlemmer kan vi bare sende dette til enkelte av dere direkte, fordi vi kun har e-postadresser og/eller mobiltelefonnummer til noen få.

Særlig derfor går vi over til et nytt medlemsregistersystem. Herfra kan vi lett og raskt sende de som er interessert i det relevante tema informasjon om interessante hendelser. I tillegg får vi et bedre medlemsystem hvor dere selv kan gå inn og endre adresse, telefonnummer og annen informasjon. Eksempelvis kan man melde seg på arrangementer eller turer, betale kontingent etc. Men for at vi skal kunne nå dere, trenger vi hjelp av dere til å samle inn e-postadresser og mobiltelefonnumre.

Vi ber derfor ALLE våre medlemmer, selv om dere har gitt oss e-postadresse tidligere, om å fylle ut skjema som du finner på <http://bit.ly/2guZbOi> (eller via vår hjemmeside www.maihaugen.no -> Om Maihaugen -> Venneforeningen) Når dette er gjort og vi har fått informasjonen inn i systemet, kan vi gi dere en vesentlig bedre medlemservice!

Så vær så snill å gjøre det før dere glemmer det, ta det like gjerne med en gang!

Vi understreker at dette ikke betyr noen endring for Maihaugbladet som du sitter med i hånden. Det vil fortsatt komme ut i papirform og bli sendt dere som i dag!

I dagens blad omtales noen av de mange aktivitetene og prosjektene som finner sted på Maihaugen. Spennende er det store prosjektet som utvider Maihaugen nordover med utvidelse av (Lillehammer) Byavdelingen med etablering av gammel industri og håndverk langs «Mesnaelva» (den lille bekken som går i dagens turområde).

Les også om alt det andre som skjer, bl.a. det som er gjort og de videre planene for håndverksavdelingene som vil erstatte og gjenskape De Gamle Verksteder.

Lykke til med videre lesing av bladet, og VEL MØTT på Julemarkedet i år og til mange besøk på Maihaugen også i 2018!

Registrer din e-postadresse og ditt telefonnummer!

For å få aktuell, rask, oppdatert og relevant informasjon fra oss om turer, arrangementer og annet, fyll ut skjema som du finner på <http://bit.ly/2guZbOi> (eller via vår hjemmeside www.maihaugen.no -> Om Maihaugen -> Venneforeningen). Husk å trykke SEND etter du har fylt inn i skjemaet.

Eventuelt kan du skrive ut skjemaet og sende til oss per post, eller sende en e-post til venner@maihaugen.no med medlemsnr, navn, e-postadresse og mobiltelefonnummer.

På forhånd takk for hjelpen!

Store ting skjer i byavdelingen

Tekst og foto: Ivar Olstad

En prat med Torger Korpberget, avdelingssjefen for drift og bygningsvern på Maihaugen, gir et innblikk i fremtiden for museet vårt som er vel verdt å studere grundigere. Alle vi som gjerne vandrer rundt i anlegget ser jo at det hele tiden skjer noe der ute. Takvøling, hyttebygging, veiutbedring osv. Men følg ekstra godt med lengst nord, i byavdelingen. Der er store ting på gang.

Nord for gjerdet

Strengt tatt må du utenfor gjerdet, til parkeringsplassene ved Martin Seips vei, for å forestille deg endringene. Saken er nemlig at Stiftelsen Lillehammer Museum kjøper grunn av en meget velvillig, behjelpelig og rundhåndet Lillehammer kommune. Et høydedrag og et bekkesilder like utenfor nåværende gjerde blir innlemmet i museet. Nord for den nye grensen bli det laget en ordentlig ferdselsåre oppover til turveien mellom Nybu og Ringsvegutua, en «sti» med samme kvalitet og bredde som denne.

Høydedraget blir nivellert ned, slik at vi fra «Storgata» ser flatt nordover, forbi og på stein-

bro over bekken, som ved hjelp av dammer blir et lite vannspeil. Dermed oppstår en «mini-Mesna» – dog uten fossefall, men med et nyoppført «industribygg» på nordsiden, helst bygd med tradisjonsrik rød tegl. Det gir seg selv at brua må bli av samme vakre slag som Colletts bro og den over Spinneriveien. På nordsiden av «elva» blir det plantet nye trær som stan- ser for innsynet der gjerdet kommer; på sørsiden blir det som seg hør og bør i en by, parkanlegg og lekeplasser med spenstige apparater og flere lekestuer.

Byen tar form

Ja, for nå begynner Den gamle by virkelig å ta form. Gaukstadsミア er godt og vel på plass, og >

Torger Korpberget har et hovedansvar i planleggingen av byavdelingen.

Tomtegata 5 slik huset står i dag.

en stall skal være med å skape en skikkelig bakgård. Så mye mer som Tomtegata 5 er tenkt plassert ned mot «Storgata». Foreløpig står det to etasjes, temmelig slitne, men i stor grad originale, huset på sin opprinnelige plass i selve byen, men det er bare et tidsspørsmål før det blir flyttet opp til sitt nye sted. Her har SLM gjort en god avtale med eieren, slik museet tidligere har ordnet det med Oppland fylkeskommune angående Svenneby-villaen (eller Åsvillaen, som den heter på kartet). Endelig skal Fargeriet og Gjørtlerstua, som nå står litt varsomt bortgjemt lengst sør i Friluftsmuseet, flyttes fram til Den gamle by og inn nord for Posthuset.

Venns-kapsbyene

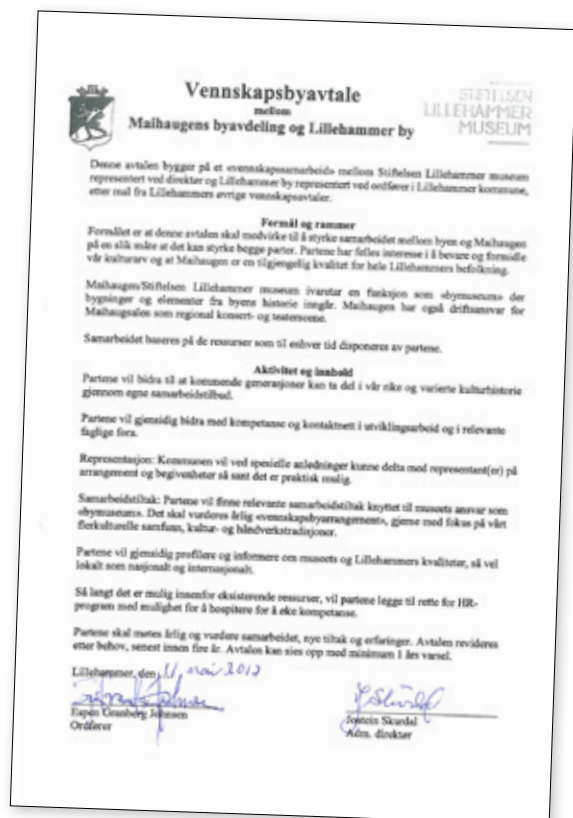
Dermed er det lett å se for seg at Maihaugen blir endret. En hel liten bydel, kompakt og levende, vil ligge der på flata med villabebyggelsen i skråningen ovenfor. Og slik er vi i Lillehammer så heldig at vi har fått et helt bymuseum nærmest givendes, i alle fall hva gjelder den kommunale økonomi. Forbindelsen mellom den store og den lille, gamle by er ellers blitt ytterligere tett: 11.mai i år ble det nemlig undertegnet en venns-kapsbyavtale mellom de to, slik at Maihaugens byavdeling kommer på linje med Leksand (Sv.), Oulainen (Fi.), Hørsholm (Da.), Oberhof (Ty.), Autrans (Frr.) og Shiozawa (Japan). Det er nå spikret at partene skal samarbeide, gjerne om «venns-kapsby-arrangement», og bygge hverandre sterke med kompetanse og kontaktnett.

Felleskapet viser seg allerede i arbeidet med parkering, som er et problem for museet i sesongen, og naturligvis for Lillehammer by også. Det er bestemt at Martin Seips vei skal stenges i en forsøksperiode på to år, og parkeringen effektiviseres på en helhetlig måte. En ide er å bygge et to etasjes parkeringshus på den nedre, ytre p-plassen, men andre muligheter er fortsatt på planleggingsstadiet. En ren vann-vinn-situasjon for partene. Og når dette heftet trykkes, vil sannsynligvis kommunens folk alt være i gang med felling av trær.

Verkstedene ut i byen

Alle interesserte vet nå at De gamle verksteder i hovedbygningen er en saga blott, og at de 34 mer eller mindre alderdommelige og tradisjo-

nelle håndverkene skal plasseres ut i Den gamle by. Fotografen, bokbinderen, skredderen, frisøren, hattemakeren, gipsmakeren, blikkenslageren og smeden er på plass, og de andre kommer etter hvert. Målet er at alle har funnet sitt nye hjemsted innen 2021; da er det hundre år siden Sandvig og Maihaugen fikk ansvaret for de gamle håndverk. Planene er mange, og de endres stadig i pakt med en utvikling som aldri stanser opp. Men sikkert er det at samtlige verksteder vil finnes i de 8-9 ulike bygningene i byavdelingen. Det er en kjent sak at enkelte var skeptiske til flyttingen og helst så plasseringen slik den var. Torger Korpberget er imidlertid sikker i sin sak: Nyordningen er kommet for å bli, populær som den har vist seg å være blant de besøkende. Nytt er at verkstedene har fått filmer som viser arbeidet slik det ble utført. Dermed blir alt mer forståelig. Iblant har museet fått håndverkere som behersker sitt gamle fag til å sitte og vise det fram, men for de fleste fagenes vedkommende er det få eller ingen igjen som kan ta denne jobben. I seg selv en stadfestelse av behovet for museumsverkstedene.

NORSK HÅNDVERKS INSTITUTT

LEVE
HÅNDVERKET!

30 år
1987-2017

Av Kristin Helland

Hva gjør en modist, en storurmaker, en gjørtler, en taksidermist, en gipsmaker....?

Hvor mange på Lillehammer har vært klar over at det nettopp her i byen finnes et institutt som har som oppgave å passe på at det man kaller «handlingsbåren kunnskap» tas vare på og videreføres?

Norsk Håndverksinstitutt ble opprettet i 1987 på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet. I sin brosjyre forteller de at de arbeider med å dokumentere, bevare og fremme tradisjonelt håndverk, samt øke samfunnets kjennskap og respekt for hånd-

verkstradisjoner. Dette i tråd med UNESCOs konvensjon om vern av «den immaterielle kulturarven».

For om Norsk Håndverksinstitutt ligger godt og trygt og kanskje litt bortgjemt på Maihaugen, har det kontakter og medarbeidere utover i landet og langt over landegrensene. Til enhver tid er det seks statsstipendiater som arbeider med sitt fag et sted i Norge. Og selv har Norsk Håndverksinstitutt 14 ansatte – med entusiasmen Eivind Falk i spissen.

Norsk Håndverksinstitutt har ansvar for «Håndverksregisteret» og sier selv:

«Vi styrker oversikten over håndverksutøvere innen tradisjonelle fag og teknikker»

Registeret brukes som

- Markedsføringskanal for håndverkere
- Formidling av kontakt mellom mulige oppdragsgivere og håndverkere
- Nettverksbygging
- Hjelpemiddel for å finne tradisjonsbærere og fagpersoner til opplærings- og dokumentasjonsprosjekter
- Informasjon om lærebedrifter i små håndverksfag

Å verne den immaterielle kulturarven er å føre tradisjonell kunnskap til en ny generasjon. UNESCO har en egen konvensjon om denne sorten vern, og denne oppgaven tas altså hånd om i Julin-gården i Byavdelingen på Maihaugen. For det er der de flinke folkene i Norsk Håndverksinstitutt holder hus.

***Gyldenlærarbeid.** Preget og dekorert lær til stoltrekk. Laget av tradisjonsbærer Gunnhild Oda Hildre og fagperson Arild Heggernes i et dokumentasjons- og opplæringsprosjekt. Pregeform laget av Arve Mosand ses i forkant.*

Små håndverksfag 2017

blyglasshåndverker
buntmaker
bøkker
børsemaker
filigranssølvsmed
forygller
gipsmaker
gjørtler
glasshåndverker

gravør
herreskredder
horn-, bein- og
metallduodjår
håndbokbinder
håndvever
keramiker
kostymesyer
kurvmaker

maskør- og
parykkmaker
modellbygger
modist
møbeltapetserer
nautisk
instrumentmaker
optroniker
orgelbygger
repslager

salmaker
seilmaker
skinn- og
pelsduodjår
skomaker
smed
storurmaker
strikkehåndverker
sølvsmed

taksidermist
tekstilduodjår
trebåtbygger
tredreier
treduodjår
treskjærer
urmaker
veve- og
håndstrikkeduodjår

«DET SKAL BLI EN JULENISSE»

Ei lita jente sitter med en skarp kniv og hygger seg med planene hun har lagt og arbeidet hun er midt oppe i. Trestykket i hånden hennes blir stadig mindre, men julenisse skal det bli! Ved siden av henne sitter Elise – en tenårings – med likedan kniv, men også med et ambisiøst mål. Hun spikker en smørkniv, men er ikke helt fornøyd. Læremesteren er et par-tre meter unna, så det er sikkert hjelp å få. Det er «Håndverkets Dag» på Maihaugen og tilbudene er mange, både til ivrige barn og unge og til voksne folk som er interessert i å lære om denne sorten kunnskap – den immaterielle.

Foto: Audbjørn Rønning, Norsk Håndverksinstitutt

ET UVURDERLIG VIKTIG ARBEID

«Kunnskap er tradisjonelt den intellektuelle kunnskapen. Handlingskunnskap er undervurdert. Alle samfunn trenger begge» var ett av de viktige utsagnene på seminaret som ble holdt i forbindelse med 30 års-markeringen for Norges Håndverksinstitutt i september. Mye kunnskap sto i fare for å forsvinne, ble det sagt der. Overføring av kunnskap/ferdighet mellom en tradisjonsbærer og en fagperson kan kanskje ikke læres på kurs, men er det som skjer i prosessen når man jobber sammen. Norsk Håndverksinstitutt er en viktig brikke i så måte. De har register over folk som kan, og de formidler kontakt.

VERN AV DEN IMMATERIELLE KULTURARVEN

Siden 2009 har Norsk Håndverksinstitutt vært rådgivende organ for UNESCO. Det handler om aktivt vern av ulike former for håndverk.

Ansatte hos Norsk håndverksinstitutt.

Foto: Audbjørn Rønning, Norsk Håndverksinstitutt

Foto: Maihaugen

Skoletur til Maihaugen

Av Berit Snøan

Mange ganger når vi har voksne opplendinger på besøk på Maihaugen får vi kommentaren: «Her har jeg ikke vært siden jeg gikk i 5. klasse og var på skoletur.» Fortsatt er det mange som kommer til Maihaugen på skoletur. Hver år har vi ca 10–12.000 elever som er innom en av de fem besøksenhetene i Stiftelsen Lillehammer museum. Maihaugen alene tar imot ca. 10.000.

Vi som jobber med skoler og skolebesøk på Maihaugen er opptatt av at det vi tilbyr elevene skal være noe annet enn det de får i klasserommet. Det skal være flersanselig og gi en opplevelse. Samtidig skal de også selvfølgelig lære noe. Kanskje til og med noe de ikke kunne noe om før?

Den kulturelle skolesekken er nasjonal satsning som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Og i Lillehammer kommune sin kulturelle skolesekk ligger tre besøk til Maihaugen i løpet av grunnskolen. Hva er det de får oppleve når de kommer?

3. trinn – TemaTRE

Her får elevene være med på en konglevandring gjennom skogen opp til Åseng. En blir kjent

med trærne og konglene på veien – det blir til og med mulighet til å smake på en kongle for de som vil det. På Åseng er det barking av stokk, høvling og spikking. Og når sleppkjeppen er ferdig laget, blir det uoffisielt klasseesterskap.

6. trinn – Byggeskikk

Hva er byggeskikken i Gudbrandsdalen oppgjennom tidene? Vi ser på stavlaft og vanlig laft. Ulike taktekkingsteknikker, dimensjon på tømmer og vinduer. Når vi kommer til Søndre Port ser vi over gjerdet og snakker om hvordan husene de bor i er. Så kommer den delen der det trengs muskler og gode samarbeidsevner nå som elevene skal lafte opp en kopi av et av husene på museet – bleikestua. Og når huset er ferdig kan byggherrene sette seg på taket og dingle med beina.

«Den kulturelle skolesekken» er nasjonal satsning som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag.

8. trinn – Stil og smak

Nå er det dags å se på hvordan boform og interiør har endret seg fra da oldemor var lita og frem til i dag. Turen går til boligfeltet i Maihaugen. Her det det store endringer i kjøkken og bad – i farger og interiør. Elevene får en praktisk oppgave om å innrede et rom i sin fremtidige studentbolig – til det får de «låne møbler fra Maihaugen sitt magasin». Deler av oppgaven foregår på papiret før en av gruppene får innredet et rom praktisk.

O' jul med din glede

Desember er blitt en av de store månedene for skolebesøk. I løpet av tre hektiske uker er ca 1500 elever fra barnehage til videregående innom på juleformidling. Når snøen henger tungt i trærne og det er ryker fra pipa, er julestemning bare å stikke nesa innenfor porten. I år har vi prøvd oss på å lage et vandreteater også for grunnskolen. «Som julekvelden på kjerringa» blir elevene sendt rundt for å samle inn ting som kan få nissen til å huske at det er

jul. Elevene må gå fra Øygarden på 1890-tallet til Hage i 1919 før de stikker innom frua i Olsengården. Så når de møter nissen på vei til toget i hawaiiiskjorte og solhatt er tiden knapp til å overbevise nissen om at det er jul...

Barnehagene inviterer vi til JUL i Fjøset. Videregående blir også invitert på JOL, som er en reise tilbake til middelalderens julefeiring.

Dette er bare noe av det vi tilbyr på Maihaugen for skoler. Hvis du er nysgjerrig på resten av skoleformidlingen er det bare å gå inn på www.maihaugen.no/skole

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN (DKS)
På Maihaugen har vi tre undervisningsopplegg:
TemaTRE for 3.trinn
Byggeskikk 6. trinn
Stil og smak 8. trinn.
Disse tilbudene er obligatoriske. Læreplanen er kunst og håndverk. DKS utgjør ca 1/4 av det totale skolebesøket på Maihaugen.

Godt besøk – morsomme

Maihaugens avdelingsleder Trude Arnesen kan fortelle at besøkstallet i sommer har økt med over 5000, mange av dem franskmenn og tyskere som kommer med buss. Samtidig er det morsomt å registrere at antallet norske turister øker jevnt hele året.

Foto: Audbjørn Rønning/Maihaugen

Foto: Jørgen Skaug

Foto: Audbjørn Rønning/Maihaugen

Foto: Jørgen Skaug

innslag – god stemning

Foto: Kristin Helland

Foto: Jørgen Skaug

Foto: Audbjørn Rønning/Maihaugen

Foto: Audbjørn Rønning/Maihaugen

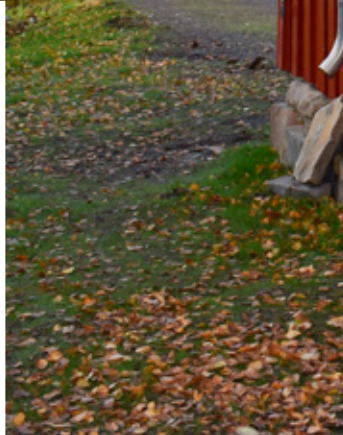
Myklebu – god, gammeldags hyttekos!

Av Kristin Helland

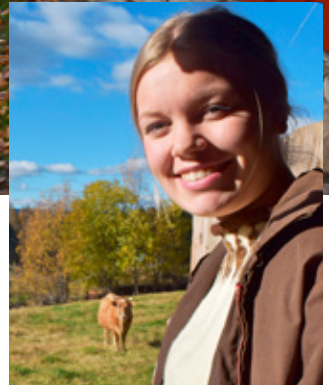
På åpningsdagen for Maihaugens nyeste tiltak «Fra seterliv til hyttekos» hadde museet invitert etterkommerne etter familiefaren som bygget hytta Myklebu i 1965. Nå var Myklebu satt opp igjen ovenfor seteranlegget på Maihaugen. Ikke var det veldig god plass i hytta, og ikke fantes det noen form for luksus. Men at det var et feriested hvor man kunne få mye hygge, er åpenbart. Ludo og kortstokk lå på hylla i kroken, og i sofaen var det god plass.

– Det var lett å se at minnene strømmet på da de kom inn her, sa Torger Korpberget. Han hadde tatt dem imot da de skulle besøke hytta på den nye tomta.

«Fra seterliv til hyttekos» åpnet på Maihaugen 8. oktober 2017. Det var perfekt høstvær – en vakrere ramme kunne ingen ønsket seg, og folk i alle aldre hadde møtt frem. Mange av dem ble ganske sikkert bragt tilbake til sine egne barn-domsopplevelser på ferie med familien.

Myklebu

Budeia var på plass
på Lundesetra

Omviser i Kinckhytta

Vennetur i tradisjon og nytenking

Av Ivar Olstad

Det er gammelt nytt at høstens vennetur ble en fulltegnet suksess. Slik er det hvert år, heldigvis. Årets reise til Heidal, stedet med landets tetteste samling av fredete hus, var intet unntak. Det er en stor opplevelse å møte ildsjelene, menneskene med den unike kombinasjonen av nytenking og tradisjonsrespekt, iderikdom og stayerevne, slik vi traff vertene Liv Mari på Søre Harildstad og Thomas Stebergløkken på Heidal hotell, nyss pensjonert kirketjener Jan Johansen, og ikke minst lektor og privatmuseumsbygger Einar Holen.

Et tjuetalls hus har han – med full støtte fra kona – reist på heimgarden øvst i Heidal. Mange av dem hørte til der opprinnelig, men ble flyttet ned brattjordet for så å bli fraktet opp igjen dit de hørte hjemme. Andre hus ble hentet/reddet fra ulike steder i Gudbrandsdalen og satt opp på Holen, slik at garden nå fremstår som en – ja, en – Maihaugen-perle. Vi ble kjent med en munter talefør og på egne vegne beskjeden, men ellers høyt verdsatt idealist med en åpenbart ufattelig stor arbeidsevne. Og hvorfor denne innsatsen? Rett og slett fordi heimlassen, der

Vertskapet på Holen forteller. Foto: Kristin Helland

forfedrene hadde trådt og slitt, fortjener det. Intet mindre, heller ikke mer. Vi reiste derfra med en varm følelse i bringa av å ha truffet på noe viktig.

Jul i prestegården fra Vågå

Av Kristin Helland

– Dette gleder jeg meg til, sier Anita Wottestad Rustad, nå er det femte året to av oss er med og gjør klar for julemiddagen for prestefolket. Mens vi holder på, er de i kirken. Når de kommer tilbake, skal alt være klart i stuene og på kjøkkenet. Til en julemiddag i 1790-årene var det ikke spart på noe. Mange retter, godt drikke og vakkert pyntet bord med alt de hadde av sjeldent porselen og nydelige glass.

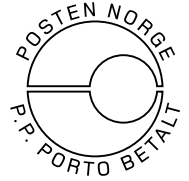
Hun som forteller dette, er til vanlig Maihaugens regnskapsfører. Hun setter stor pris på at hun av og til kan være en del av Maihaugen på en annen måte enn hun er til daglig. Når Kulturhistorisk avdeling skal lage noe autentisk, gjør de seg også bruk av personale som ikke er ute i anlegget vanligvis.

– Jeg liker å kle meg ut og prate med folk, smiler Anita, og mens vi steller i stand, er vi liksom vakter samtidig – én i stua og én i kjøkkenet.

Foto: GD

Det er under Julemarkedet 2. og 3. desember at Anita regnskapsfører forvandles til tjenestejente på prestegården. Velkommen inn!

B

Kunstnerjuletre på Maihaugen i 10 år

Av Else Braut, Konservator Maihaugen

Sommeren 2008 sendte vi et brev til moteskaper Per Spook i Paris med spørsmål om han kunne tenke seg å lage juletrepynt til et stort juletre på Maihaugen. Ideen var å pynte museets juletre med noe annet enn det man får kjøpt i butikker. Vi ønsket et moderne, unikt uttrykk i møte med det tradisjoneelle juletreet. Etter kort tid kom telefon tilbake: Ja, dette hørtes spennende ut og det ville han gjerne gjøre. Han ville samarbeide med Magnor Glassverk som han tidligere hadde arbeidet med. Der skulle det bli blåst og støpt glassfigurer etter hans modeller. Og pynten kunne jo selges etterpå? Dermed var noe satt i gang.

Vi hadde invitert en norsk kunstner og designer med internasjonal anerkjennelse. Lista var lagt høyt, og året etter måtte vi følge opp. En annen norsk kunstner med tilhold i Paris ble spurt, Pia Myrvold. Også hun takket ja og utformet figurer i plastmateriale inspirert av nordlyset. Så fulgte Arne & Carlos med sine tusen strikkede julekuler. Papirklipper Karen Bit Vejle klippet en figur inspirert av en 1700-talls lysholder fra Maihaugens samling. Skulptør og billedkunstner Gunnar Torvund utformet hus i en mengde materialer året etter. Kunstnerparet Hanne Borchgrevink og Tore Hansen trykket, skar ut og malte hus og figurer. I 2014, 20 år etter at smykkekunstner Ingjerd Hanevold hadde utformet medaljene til OL på Lillehammer, klippet og sveiset hun blomsterklaser til Maihaugens juletre av gamle blikkbokser. Kari Mølstad fra Hett Glass blåste og skar figurer i glass i en mengde farger året etter, og i fjor var det designerduoen Anderssen & Voll som laget en julekule med hjelp av 3D print.

Juletreet 2013 pyntet av Hanne Borchgrevink og Tore Hansen. Foto: Audbjørn Rønning, Maihaugen.

Vi har fått juletre med dekor utformet i glass og plastmateriale, papir og tekstil, tre og metall. I år er det 10. gang vi skal presentere et unikt juletre i forkant av julemarkedet på Maihaugen. Denne gangen har vi tatt kontakt med arkitektfirmaet Snøhetta, som har oppført byggverk i hele verden. De takket ja og vi er veldig spente på hvordan treet blir. Det får vi se 1. desember når treet tennes på Maihaugen.

I år vil vi også vise en utstilling med pynt fra de ni foregående juletrærne.

JULEMARKED PÅ MAIHAUGEN

Lørdag 2. desember kl. 11–18

Søndag 3. desember kl. 11–17

De Sandvigske Samlingers Venner

Maihaugvegen 1, 2609 Lillehammer / Bankgiro: 2000.05.17608